

LAK LAI AI

JA NGA

Written by Kachin Orature Project
Illustrations by Shawanang
Supervised by Keita Kurabe

Kachin Folktale 94
LAK LAI AI JA NGA

Text © Kachin Orature Project 2024.
Illustrations © Shawanang 2024.
Supervised by Keita Kurabe
Layout by Sa Rit

Based on L. Hkawn H pang (speaker), Keita Kurabe (depositor), 2017. Lak Lai Ai Ja Nga A Lam (The Magical Golden Fish). XML/MPEG/X-WAV. KK1-0924 at catalog.paradisec.org.au. <https://dx.doi.org/10.4225/72/5989e6cf82d5b>

First published 2024

Published by
Research Institute for Languages and Cultures of Asia and Africa (ILCAA)
Tokyo University of Foreign Studies
3-11-1, Asahi-cho, Fuchu-shi, 183-8534, Tokyo, JAPAN

ISBN 978-4-86337-506-2

This work was supported by
- TUFs Field Science Commons
- JSPS KAKENHI Grant Number JP20K13024
- Description and Documentation of Language Dynamics in Asia and Africa (DDDLing), Research Institute for Languages and Cultures of Asia and Africa (ILCAA), Tokyo University of Foreign Studies

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

LAK LAI AI JA NGA

Written by Kachin Orature Project

Illustrations by Shawanang

Supervised by Keita Kurabe

Ya tsun na maumwi gaw “Lak Lai Ai Ja Nga” nga ai maumwi re.

Moi shawng de, kashu kasha mung n lu ai, asak grai kaba sai dinggai yan dingla nga ai da.

Shan lahkawng gaw grai mung matsan ai hte

nta ting rai yang she nyawp nyawp re ai di langai mi sha lu ai da.

Shan lahkawng na nta mung nhkyeng nhkang nyawp nyawp sha re ai nta re da.

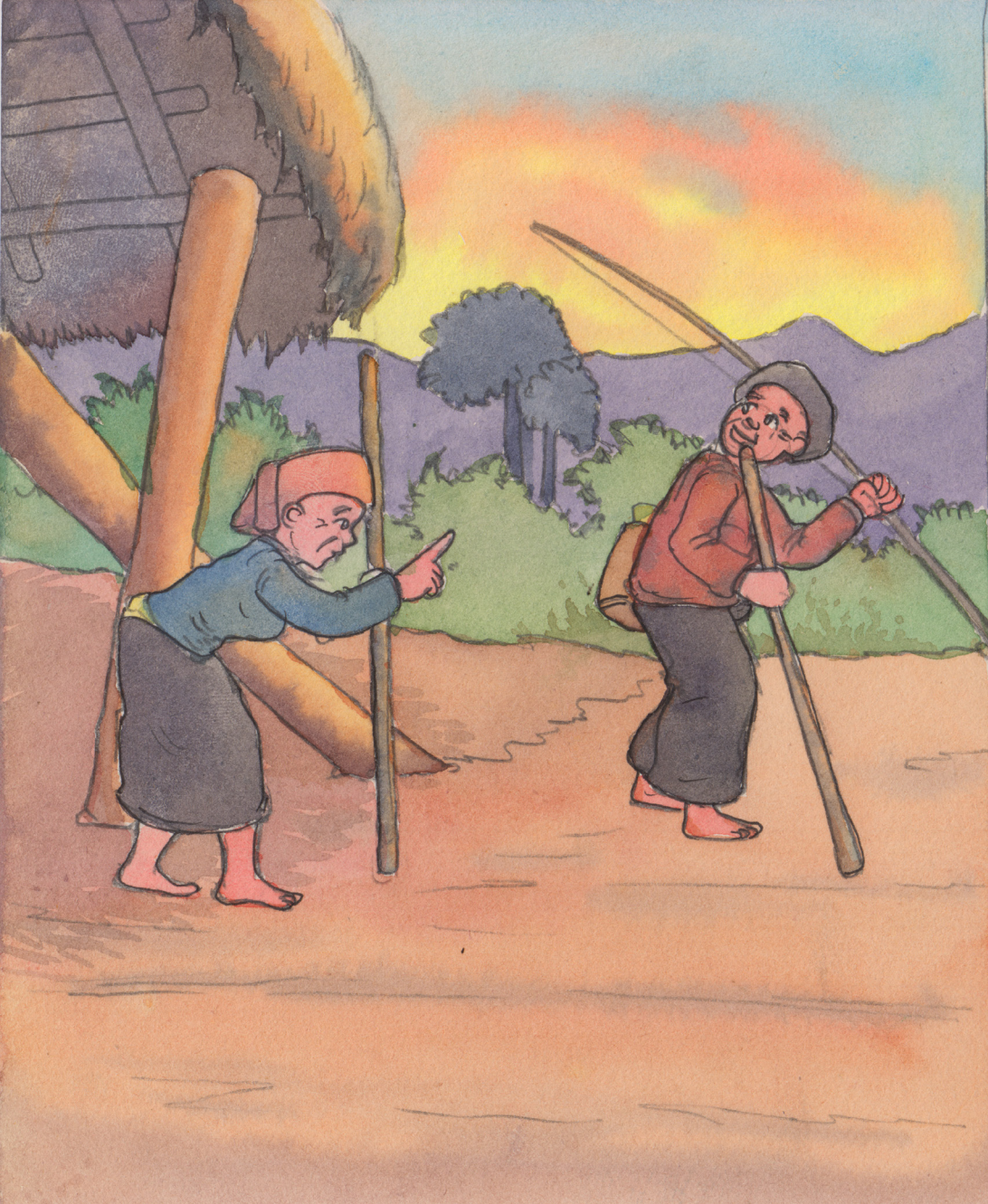
Grai matsan grai yak hkak ai rai tim,

asak ni grai kaba wa sai rai tim,

dingla wa gaw shi na dinggai jan hpe galoi mung grai tsaw ra ai da.

Shi na dinggai jan Nga grai sha ra ai re majaw

dinggai jan hpa n shangun tim Nga sa myek myek re ai da.

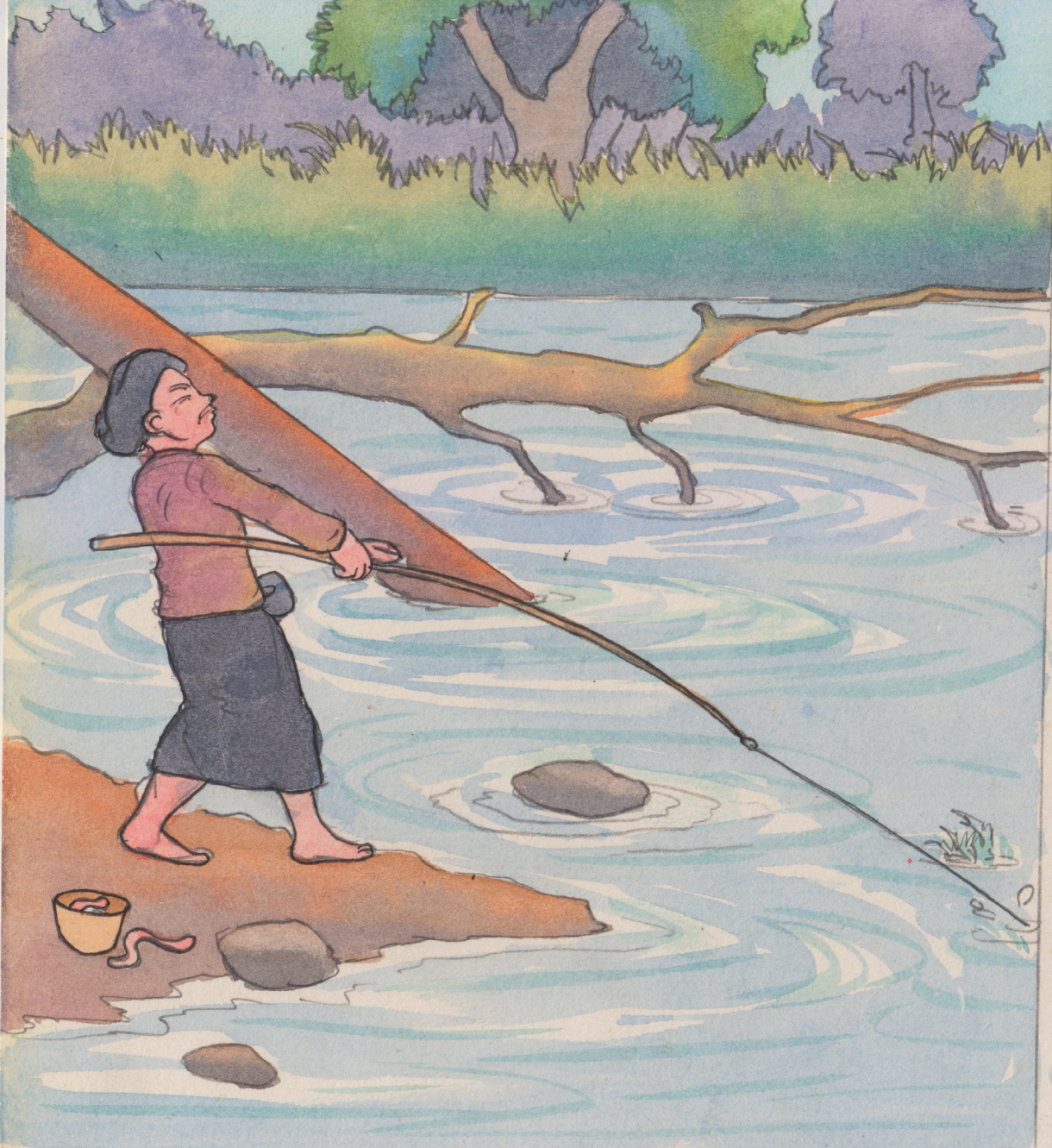
Lani mi na ten hta gaw shi Nga myek ai shaloi

Ja Nga langai mi lu myek la ai da.

Dai shaloi dai Ja Nga gaw san wa ai da.

“E, ngai hpe hkum rim ya rit.”

“Nang hpa baw ra ai rai?”

Dai shaloi dingla wa gaw “E... ngai kaw hpa n ra ai law.”

“Ngai grai tsaw ra ai ngai na dinggai jan hte rau rai yang”

“Yawng hkum tsup sai re majaw hpa n ra ai,” ngu tsun dat ai da.

Dai shaloi Ja Nga bai, “Rai yang ngai hpe dat dat ya rit.”

“Nang ngai hpe dat dat yang, kaga Nga ni grai law lu hkra galaw ya na,” ngu nna tsun ai.

Dingla wa mung dai Ja Nga hpe dat dat ya ai da.

Ja Nga hpe dat dat ya nna matut myek yang gaw

Nga ni grai law hkra lu myek nna dai hpe nta de la wa ai da.

Dai lu la ai Nga ni hpe la nna nta de du ai shaloi shi na dinggai jan hpe

shi Ja Nga hte hkrum ai lam tsun dan ai da.

Ja Nga hte shi hte tsun hkat ai lam hte,

shi Ja Nga tsun ai hte maren bai dat dat ai majaw Nga law law lu wa ai
lam ni hpe tsun dan dat ai da.

Dai shaloi gaw dinggai jan gaw lawhpa ai myit rawng ai hte

“Aga... dingla nang gaw grai anya ai she rai nga.”

“An lahkawng kaw nyawp nyawp re ai di langai sha lu ai le.”

“Bai sa su! Ja Nga hte bai hkrum na ra ai.”

“Dai hku hkrum na shi hpa baw ra ai rai nga san yang”

“Di ni, di bu ni, hka wan ni tsawm tsawm re ai law law ra ai ngu wa tsun su!” ngu nna tsun dan dat ai da.

Dai shaloi dingla wa mung Ja Nga hte hkrum ai hka de bai sa mat
wa nna

“Ja Nga e, Ja Nga e,” ngu wa shaga dat yang,

Ja Nga mung pru wa ai hte “Nang hpa baw ra ai rai?” ngu dingla wa hpe
san ai da.

Dingla wa gaw madu jan tsun dat ai hte maren,

“Nta kaw nga ai langai sha re ai di gaw nyawp nyawp re ai majaw”

“Di ni, di bu ni, hka wan ni grai kaja ai, tsawm tsawm re ai law law ra ai,”
ngu tsun dan dat ai da.

Ja Nga gaw “E, rai yang nta wa su.”

“Nang nta kaw du ai hte”

“na madu jan ra ai rai ni yawng nga taw na ra ai yaw,”

ngu tsun dan dat ai da.

Dingla wa nta de wa yang kaja sha

tsawm tsawm re ai di ni, di bu ni, hka wan ni grai law hkra nta kaw nga
taw ai da.

Dai zawn tsawm tsawm re ai di ni, di bu ni, hka wan nnan ni lu ai
shaloi gaw,

dinggai jan gaw grau lawhpa wa ai hte dingla wa hpe,

“Nang kaga ni n hpyi dat ai i teng?”

“Grai anya ai le.”

“An lahkawng na nta gaw nyawp nyawp re taw sai le.”

“Ya bai sa na grai kaba ai, grai tsawm ai nta bai wa hpyi su!” ngu tsun dan dat ai da.

Dai hku tsun dat yang, myi na hte maren, dingla wa mung hka kau de bai sa mat wa nna

Ja Nga hpe nta nnan bai wa hpyi yang,

Ja Nga mung dingla wa hpe “Nta de wa sanu.”

“Nang nta du ai hte nang hpyi ai grai tsawm ai, grai kaba ai nta nga taw na ra ai,” ngu nna tsun dan dat ai.

Dingla wa mung nta de bai wa nna nta du ai hte

kaja sha grai tsawm ai hte grai kaba ai nta nnan nga taw ai da.

Dai zawn nta grai tsawm ai lu ngut jang,

dinggai jan gaw grau bai lawhpa wa sai hte

dingla wa hpe Ja Nga kaw bai ja gumhpraw ni wa hpyi shangun ai da.

Dingla wa mung Ja Nga kaw bai sa nna ja gumhpraw ni wa hpyi yang

Ja Nga gaw ja gumhpraw mung bai jaw dat ai da.

Dai zawn ja gumhpraw grai lu ai hpang mung

dinggai jan gaw matut nna shi grai asak kaba sai majaw

asak kaji ai mahkawn kaji bai galaw ya na matu bai sa tsun shangun ai da.

Dingla wa mung kalang bai sa nna wa tsun yang,

Ja Nga mung dingla wa hpyi ai hte maren,

shi na dinggai jan hpe asak grai kaji ai num bai galaw kau dat ya ai.

Dai zawn grai hkum tsup sai rai tim,

dinggai jan gaw shi na lawhpa ai myit hpe n lu jahkring ai hte

kalang bai dingla wa hpe tsun ai.

“Dingla wa, ndai myi yat sha lu da ai nta nnan nta ting hpe ja nta galaw
kau ya na matu”

“Ja Nga hpe bai sa tsun su!”

ngu nna bai shangun dat ai da.

Dingla wa mung grai gaw n kam sai rai tim, madu jan nau tsun ai majaw Ja Nga kaw bai sa tsun ai shaloi gaw, Ja Nga gaw pawt sai da.

“Na madu jan gaw shi tsun ai ni yawng hpe ngai shadik shatup ya sai.”

“Rai tim, na madu jan gaw lawhpa ai myit hte hpring chyat nga ai.”

“Shi hpe hpa mung matut jaw tim, myit dik ai lam nga na n re.”

“Dai majaw ngai hpa n lu jaw sai.”

“Myi ngai jaw da sai ni yawng mung bai la kau sana.”

“Nang mung wa sanu,” ngu tsun dat ai da.

Dingla wa mung nta de bai du wa ai shaloi gaw, Ja Nga tsun dat ai hte maren,

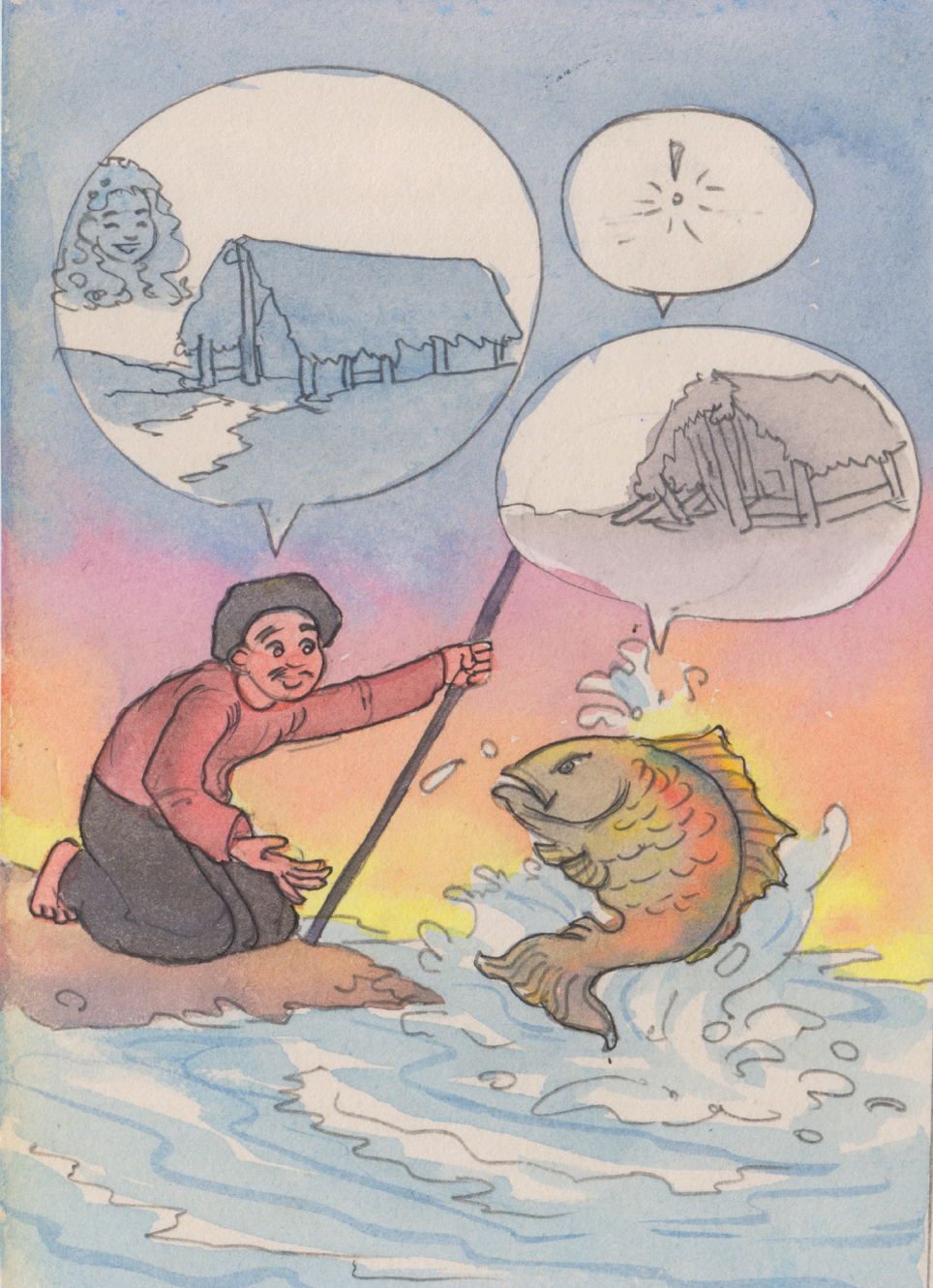
shan lahkawng hpe jaw da ai ni yawng mung n nga mat ai hte

myi asak grai kaji mat sai madu jan mung shawng e na hta pyi grau nna dinggai mat ai zawn zawn byin mat ai da.

Dinggai jan na lawhpa ai myit nau law ai majaw

dai dinggai yan dingla gaw myi na hte maren sha grai matsan ai hte

nta mung nyawp nypaw re ai kaw sha nga, di mung nyawp nyawp re ai kaw sha shadu sha rai nna bai nga ra mat ai da.

WUNPAWNG MAUMWI MAUSA

Kachin Folktales

